

коликъ града, земята са търсяше сѣкждѣ, къщята са клатяхъ до основаніе, живытѣ оставихъ улицытѣ нусты, но не и мъртвытѣ; азъ ги видѣхъ като вървѣхъ посрѣдъ мрака, видѣхъ блѣднытѣ и навжсены сѣнки обвиты въ погребалнытѣ имъ плащаницы, видѣхъ ужаса и трепета, видѣхъ страшно предизвѣстіе начертано на неподвижнытѣ имъ устны; въ минуванъето си мъртвытѣ пипахъ обеклото ми, погледвахъ ма, ноказвахъ че ма познаватъ за тѣхенъ другаръ; тѣ въскръсняхъ за да извѣстятъ на челоуѣцытѣ че мъртвытѣ въскръсватъ.

— Пакъ си прекъснхъ приказката честныйтѣ старецъ, и когато послѣ отново заговори гласътъ му бѣше по слабъ.

— Подирь нея нощъ азъ отстранихъ отъ себе си сѣка земна мисль, освѣивъ мисльта за служеніето на оногози. Проповѣдникъ и страненъ обиколехъ и най пустынныйтѣ мѣста на земята да свидѣтельствувамъ божеството на Исуса и да привождамъ въ оградата му новы прозелиты. Додохъ като вѣтъръ и като вѣтъръ заминувамъ. Въ тѣзи земля, чедо мое, нема вече да са срѣшнемы. Не забравий сегашната минуѣта. Що ли еж наслажденіята и великолѣпіето на живота? Тѣ съвѣемъ неразличаватъ отъ мълніята, временны еж тържественноститѣ на живота, но свѣтлината на живота блѣсти въ вѣчността на времената, въ нѣдрата на неизмѣримата безпредѣлность.

Подирь туй думата са обрѣхъ кѣнъ всеобщытѣ и высокы догмы на безсмъртіето, които утѣшихъ и възвысихъ младыя умъ на новопросвѣтенныя, който още бѣ помраченъ отъ олушителната пара и мракове на затвора, въ който древиата вѣра бѣ държала заблудеяната му душа толкози време; развърза са най-подирь узникътъ и вдѣхнхъ чистата свѣтлина на атмосферата. Голѣма наистина бѣше дѣйствителната разлика помежду Христіанството на сына на довица-та и туй на Оливѣа; Христіанството на стареца бѣше по благородно, поусладително, побожественно. Суровата доблестъ на Оливѣа заключаваше въ себе си нѣщо като звѣрскость и религіозна нетърпимость, но необходимо за посланіето му; твърдостъта на мъченика са представяше по впечатлителна отъ Христіанската любовь на светеца, защото единътъ възсѣдаваше, раздражняше и вдѣхваше мъжество, а старецътъ побѣдяваше и умекотяваше. Сърцето на стареца бѣ укротено. Чрезъ любовьта, и божественната тишина бѣ изсушила въ него кваса на най земнытѣ и грубы страсти като капижъ въ него дѣятельность на герой и кротость на дѣте.

— И сега, рече като станъ, като залѣзе вече слъщето, сега по вечернята мракавина трѣба да са упжтжъ кѣмъ императорскія Римъ.